

Aantekeningen Informatie avond nieuwbouw De Twaalf Hoven te Winsum

Woensdag 6 oktober 2010

Avondvoorzitter: prof. mr. drs. Douwe Jan Elzinga

Inleiders:

- Mevrouw Hilda Boskers, regiodirecteur West van Stichting De Hoven. Mevrouw Boskers is onder andere verantwoordelijk voor verpleeghuis De Twaalf Hoven.
- De heer Henk van der Berg, stedenbouwkundige van Buro Vijn. Buro Vijn heeft in opdracht van de gemeente Winsum een stedenbouwkundig ontwerp gemaakt voor het terrein van De Twaalf Hoven.
- De heer Cees Gelens, architect van HJK Architecten, heeft in opdracht van Stichting De Hoven de nieuwbouw ontworpen.
- De heer Albert Spier, senior beleidsmedewerker gemeente Winsum, beoordeelt de bouwaanvraag en adviseert het college van Burgemeester en Wethouders over de nieuwbouw De Twaalf Hoven.

Vraag:

Zijn de ideeën over de huisvesting van ouderen in de afgelopen jaren zo sterk veranderd dat het complex van De Twaalf Hoven na 35 jaar al is verouderd?

Antwoord:

Ja, de ideeën over de huisvesting van ouderen zijn de afgelopen jaren enorm veranderd. 35 jaar geleden waren 25 ouderen per huiskamer acceptabel. Nu zitten in sommige huiskamers van De Twaalf Hoven nog 15 ouderen. In de nieuwbouw moeten dat straks 7 a 8 ouderen per huiskamer worden. Zij hebben dan ook een eigen zit/slaap kamers, terwijl nu de meeste ouderen met drie anderen op meerbedskamers slapen. Ook de ideeën over wat ouderen nog kunnen zijn veranderd. Het blijkt dat juist ouderen met psychogeriatrische problemen, zoals dementie, heel erg kunnen genieten van het in een kleinschalige omgeving meehelpen met bijvoorbeeld koken. Dat wordt straks met de nieuwbouw mogelijk.

Vraag:

Hoe groot worden de zit/slaap kamers?

Antwoord:

De zit/slaap kamers worden 21,6 m².

Vraag:

Hoeveel ouderen wonen nu en straks in De Twaalf Hoven?

Antwoord:

Nu wonen er 166 ouderen in De Twaalf Hoven. Een groot deel daarvan heeft psychogeriatrische klachten, zoals dementie. Anderen hebben primair somatische klachten, dat wil zeggen zij hebben wel lichamelijke, maar geen geestelijke beperkingen. In de eerste fase van de nieuwbouw worden 56 plaatsen gebouwd voor ouderen met psychogeriatrische klachten. Later volgt de borg met voorzieningen en plaatsen voor ouderen met zware somatische klachten en volgt een derde woongebouw met 28 plaatsen voor ouderen met psychogeriatrische klachten. Pas voor het derde woongebouw hoeft een deel van de huidige De Twaalf Hoven worden afgebroken. De oudbouw blijft zo lang mogelijk staan om te voorkomen dat ouderen in tijdelijke huisvesting moeten worden ondergebracht.

Vraag:

De Hoven wil meer ruimte voor en betrokkenheid van familieleden en vrijwilligers. Nu is het vaak al moeilijk om familieleden en vrijwilligers te vinden om mee te helpen bij activiteiten. Hoe denkt De Hoven hen te straks wel te interesseren?

Antwoord:

Het is inderdaad niet altijd even makkelijk om familieleden en vrijwilligers te vinden om mee te helpen bij activiteiten. Door de schaal grote van de huidige afdelingen zijn voor bijvoorbeeld uitstapjes ook veel vrijwilligers of familieleden nodig. Door de nieuwbouw worden de afdelingen kleiner en overzichtelijker. Dat maakt het voor familie en vrijwilligers makkelijker en aantrekkelijker om mee te helpen bij activiteiten.

Vraag:

Moeten voor het kleinschalig wonen meer medewerkers worden ingezet?

Antwoord:

Nee, voor het kleinschalig wonen zijn niet meer medewerkers nodig. Medewerkers krijgen wel andere taken. Veel meer medewerkers zullen een direct contact met ouderen hebben. Nu wordt bijvoorbeeld nog in een centrale keuken gekookt, dat gebeurt straks op de afdeling.

Vraag:

De bouwactiviteiten zullen een aantal jaren in beslag nemen. Waar gaat het bouwverkeer langs? Hoe wordt daarbij rekening gehouden met bijvoorbeeld de verkeersveiligheid van bijvoorbeeld kinderen?

Antwoord:

Wanneer de nieuwbouw is aanbesteedt, worden afspraken gemaakt met de aannemer over de routes, de snelheid en de rijtijden voor bouwverkeer. Daarbij wordt rekening gehouden met andere weggebruikers, zoals bijvoorbeeld kinderen. Dat kan betekenen dat bouwverkeer alleen tussen bepaalde tijden mag rijden. Het aantal routes zal zeer beperkt zijn. Het bouwverkeer zal daarbij gebruik maken van de reguliere ontsluitingswegen van Winsum en het bouwterrein uiteindelijk via De Meeden en Lombok bereiken. Voor de bouwvakkers wordt op het terrein een tijdelijke parkeerplaats aangelegd om overlast voor omwonenden zo veel mogelijk te beperken.

Vraag:

Ligt het parkeerterrein voor het totale complex straks niet ver van de gebouwen? Hoe komen mensen die slecht ter been zijn bij de woongebouwen?

Antwoord:

Het parkeerterrein ligt zo dicht mogelijk bij de ontsluitingsweg, De Meeden. Het parkeerterrein is primair voor normale bezoekers en medewerkers. Bezoekers die slecht ter been zijn en ook bijvoorbeeld ambulances kunnen wel dicht bij de gebouwen komen via een verharde weg over het terrein.

Vraag:

Welke inspraakprocedure geldt voor het projectbesluit?

Antwoord:

Voor het projectbesluit geldt dat deze vanaf 13 oktober 2010 zes weken ter inzage ligt. In die periode kunnen belanghebbenden, zoals bijvoorbeeld omwonenden, zienswijzen indienen. Het college van Burgemeester en Wethouders neemt een beslissing over die zienswijzen en mede op basis daarvan over het projectbesluit. Daarna is gedurende een periode van opnieuw zes weken beroep bij de rechtbank mogelijk.

Vraag:

Op deze avond wordt de Lombok beschreven als een lommerrijke laan, maar in het bestemmingsplan staat de bestemming industrieterrein. Hoe kan dat?

Antwoord:

De Lombok is een lommerrijke laan, maar dat is niet de bestemming. De bestemming is weg, met aan de Noord Zijde bestemming industrieterrein.

Vraag:

Wat gebeurt er met het groen, de bestaande bomen en beplanting?

Antwoord:

Het bestaande groen blijft zo veel mogelijk behouden. Op sommige plekken zal wat beplanting worden gerooid om zichtlijnen aan te brengen tussen bijvoorbeeld de Lombok en de nieuwe woongebouwen. Op die manier worden de gebouwen tussen het groen zichtbaar en is voor de bewoners ook de weg zichtbaar. Ook voor de bewoners zijn het groen en de parkachtige omgeving belangrijk. Daarom is daar in de plannen veel ruimte voor gelaten. De bomen zullen zo veel mogelijk blijven staan.

Vraag:

Er zijn eerder plannen gepresenteerd voor nieuwbouw van De Twaalf Hoven. Deze zijn niet doorgegaan in verband met geldgebrek. Is er nu wel geld om de plannen te realiseren?

Antwoord:

Het klopt dat eerdere plannen niet door konden gaan in verband met geld gebrek. Het huidige complex De Twaalf Hoven is zo'n 35 jaar geleden gebouwd. Daarbij is er vanuit gegaan dat de bouwkosten in 50 jaar zouden worden afgeschreven. Die 50 jaar zijn nog niet over. Het huidige complex staat daarom nog steeds met een bepaalde waarde in de boeken en daarom moet De Hoven nog steeds afbetalen op de bouwkosten van toen. Het is nu gelukt om subsidie van het ministerie van VWS te krijgen om dat boekwaarde probleem op te lossen. Daarom kunnen de huidige plannen wel worden gerealiseerd.

Vraag:

Hoe ver staan de gebouwen van de Lombok? En hoe verandert het zicht vanaf de Lombok?

Antwoord:

De gebouwen komen aan de Zuidzijde van de Lombok net zo ver van de straat te liggen, als de huidige gebouwen aan de Noordkant van de Lombok van de straat liggen. Dat is ongeveer 10 meter. Nu is aan de

Zuidzijde van de Lombok alleen een dichtbegroeide, weinig gevarieerde bosschage te zien. Dit zicht wordt gevarieerder door op plekken de bosschages uit te dunnen en zichtlijnen naar de nieuwe gebouwen aan te brengen.

Vraag:

Hoeveel contact bestaat er straks tussen De Twaalf Hoven en de wijk Ripperda?

Antwoord:

Helaas is er nu heel weinig contact tussen De Twaalf Hoven en de wijk. De meeste huiskamers van het huidige complex kijken uit op de binnen hoven en hebben dus helemaal geen contact met de wijk. Straks liggen de huiskamers misschien niet zozeer aan de straat, maar wel aan fiets en wandelpaden door het gebied. Dat levert veel meer contact op dan nu mogelijk is. Doordat het terrein een parkachtige inrichting heeft, wordt het straks voor buurtbewoners ook aantrekkelijk over het terrein te wandelen en te fietsen en ook bij bewoners langs te gaan.

Vraag:

De gemeenteraad heeft besloten dat aan de Oostkant van Winsum geen nieuwe wijken zouden worden gebouwd. Komt de gemeente daar nu op terug.

Antwoord:

De gemeente komt niet nu terug op het raadsbesluit om aan de Oostkant van Winsum geen nieuwe wijken te bouwen. Wel is in het stedenbouwkundig plan rekening gehouden met de mogelijkheid dat er ooit wel gebouwd zal worden. Dan is het wenselijk dat niet het hele terrein van De Twaalf Hoven opnieuw moet worden ingericht. Van dorpsuitbreiding aan de Oostkant is nu geen sprake.

Vraag:

Passen de gebouwen wel in het dorpsgezicht van Winsum?

Antwoord:

Bij het ontwerp van de gebouwen is rekening gehouden met het beeldkwaliteitplan dat door de gemeenteraad van Winsum is vastgesteld. De architectuur sluit bovendien aan op andere gebouwen in de omgeving, zoals bijvoorbeeld het gezondheidscentrum. Ten slotte is bij de materiaal keuze rekening gehouden met het Groninger karakter van Winsum. Gekozen is voor een Groninger baksteen, gebakken uit klei die wordt gewonnen aan de Onderdendamsterweg tussen Winsum en Onderdendam. Voor het ontwerp van de borg waarin de centrale voorzieningen zijn ondergebracht, zal straks nog meer aansluiting gezocht worden bij het Groninger karakter van Winsum.

Vraag:

Voor de bewoners van De Twaalf Hoven zijn contact met de omgeving en meer eigen ruimte belangrijk. Meer eigen ruimte wordt nu mogelijk, maar is er wel voldoende contact met de omgeving? Hoe zijn bewoners en medewerkers betrokken bij het ontwerp?

Antwoord:

Als het kan zijn bewoners betrokken. Voor de bewoners met psychogeriatrische klachten is het niet mogelijk om mee te denken over nieuwbouwplannen. Hun vertegenwoordigers kunnen dat wel. Daarom betreft De Hoven uitgebreid de Cliëntenraad waarin de bewoners, vaak door familieleden, zijn vertegenwoordigd. Ook er is een familieavond gehouden om familie te informeren over de nieuwbouwplannen.

Medewerkers zijn al eerder geïnformeerd en een aantal medewerkers is nauw betrokken bij de inrichting van de gebouwen. Straks, bij de inrichting van de woonkamers zal die rol nog groter zijn.

Voor de bewoners is er in de nieuwbouw inderdaad meer persoonlijke ruimte. En alhoewel het heel moeilijk is ons te verplaatsen in ouderen met dementie, blijkt, ook uit onderzoek, dat die eigen ruimte heel belangrijk is.

Hetzelfde geldt voor contact met de omgeving. Helaas zijn er te veel huiskamers om die allemaal aan De Meeden te situeren, maar door de wandel en fietspaden over het terrein hebben bewoners straks nog steeds veel contact met de omgeving.

Vraag:

Wat gebeurt er met de bosschages aan de Zuidkant van het terrein?

Antwoord:

Aan de Zuidkant van het terrein komt een parkeerplaats. Hoe die parkeerplaats er uit komt te zien moet nog worden uitgewerkt. Wel staat vast dat zo veel mogelijk groen behouden moet blijven tussen de parkeerplekken.

Vraag:

Komen er twee persoonskamers voor bijvoorbeeld echtparen?

Antwoord:

Het komt zelden voor dat van echtparen beide partners aan dementie lijden. Vaak is het zo dat één van beide psychogeriatrische klachten heeft en dat de ander zo lang mogelijk zelf voor zijn of haar partner blijft zorgen. Wanneer de klachten toenemen gaat de partner bijvoorbeeld regelmatig naar de dagopvang of dagbehandeling, om zo de verzorgende partner te ontlasten. Als dat ook niet langer gaat, dan volgt opname in het verpleeghuis. De gezonde partner komt dan vaak één of meer keer per dag op bezoek. Dat is nu ook al zo. Straks wil De Hoven kijken of daar nog meer ruimte voor kan komen, zodat de gezonde partner bijvoorbeeld ook af en toe kan blijven logeren.

Wanneer in een echtpaar, wel beide partners aan dementie leiden dan zijn er een aantal twee persoonskamers voor. Die kamers kunnen ook gebruikt worden voor bijvoorbeeld broers of zussen die altijd bij elkaar hebben gewoond en beide psychogeriatrische klachten hebben.

Vraag:

Wat vindt de gemeente van de nieuwbouw?

Antwoord van wethouder Hoekzema:

De gemeente is heel blij met de nieuwbouwplannen van De Hoven als grote werkgever. Ook omdat het gaat om belangrijk werk en een belangrijke voorziening voor Winsum.

Vraag:

Wordt ook rekening gehouden met duurzaamheid?

Antwoord:

Bij het ontwerp en de inrichting wordt rekening gehouden met duurzaamheid. In de eerste plaats door de materiaalkeuze. Baksteen is een heel erg duurzaam materiaal dat dichtbij wordt geproduceerd. In de tweede plaats wordt rekening gehouden met duurzaamheid bij de klimaatbeheersing. Het klimaat moet voor de bewoners zo prettig mogelijk zijn. Frisse lucht is voor hen nog belangrijker, omdat zij weinig buiten komen. Tegelijkertijd is tocht voor hen nog vervelender. Daarom wordt een speciaal systeem gebruikt om schone, warme, frisse lucht in de gebouwen te krijgen, zonder grote energie verliezen. Voor de verwarming wordt mede gebruik gemaakt van de zonnecollectoren die op de platte daken worden geplaatst. Iedere oudere kan, eventueel met hulp van de verzorgende, op zijn of haar kamer de temperatuur regelen.

Vraag:

Ten oosten van De Twaalf Hoven ligt de ijsbaan van Winsum. Hier zijn 's-Winters grote parkeerproblemen. Daarin zou kunnen worden voorzien door vanaf de nieuw aan te leggen parkeerplaats een loopbrug te plaatsen naar de ijsbaan.

Antwoord:

Een loopbruggetje naar de ijsbaan lijkt een prima suggestie en wordt met dank overgenomen.

Vraag:

Is de afstand van woongebouw naar het voorzieningengebouw vervelend voor bewoners, wanneer zij bijvoorbeeld naar de kapper moeten, zeker als het regent?

Antwoord:

Ook als je niet in een verpleeghuis woont, is het vervelend als het regent en je naar de kapper moet. Juist daarom is het heel natuurlijk dat bewoners soms onder begeleiding van hun woning naar de borg met de voorzieningen moeten gaan. Het weer kan ook een beleving op zich zijn, bijvoorbeeld als het sneeuwt. Tegelijkertijd, als het niet mogelijk is naar de kapper te gaan, dan moet de kapper naar de oudere toekomen.

Vraag:

De woongebouwen staan nu netjes in een rijtje naast elkaar. Kunnen ze niet iets verspringen?

Antwoord:

Gebouwen die iets verspringen lijken erg mooi op stedenbouwkundige tekeningen, maar blijken in de praktijk slecht te werken. In de praktijk blijken gebouwen in een rijtje er juist goed en natuurlijk uit te zien.

Vraag:

Aan de Noord en Zuid kant van de woongebouwen komt een vluchttrap. Kunnen de bewoners daar wel gebruik van maken, gezien hun beperkingen?

Antwoord:

Een vluchttrap is verplicht en ook belangrijk. De medewerkers zijn opgeleid om bewoners te helpen wanneer het gebouw ontruimd moet worden. Wanneer bewoners niet op de begane grond wonen, worden daarvoor speciale

stoelen gebruikt. Dat is nu ook al zo op andere locaties van De Hoven met meer verdiepingen. Dit wordt zeer regelmatig geoefend.

Vraag:

Hoe verhoudt het bestaande groen zich tot het toekomstige groen?

Antwoord:

Op grond van het beeld kwaliteitsplan van de gemeente moet het gebied voor 60% uit groen bestaan. Dat is nu zo en zal straks ook zo zijn.